

35—39 stå ganska högt upp på stenen. Där kan ha stått *Hann dó á Englandi, var manna...* eller något liknande. Efter *manna* har förmodligen följt *mestr* **uníðingr* eller kanske *bestr*. Jfr Sm. 5 Transjö, Sm. 37 Rörebro och även Sm. 30 Trotteslöv!

Transskription:

..... *i steina þessi eptir *þormar, bróður sinn. Ha(nn va)r ma(nna*

Översättning:

..... satte dessa stenar efter Tormar, sin broder. Han var av människor

34. »Sunnan Liungby Kyrkja». Sunnerbo hd.

Fig. 12.

Litteratur: J. Bure: Collectanea runica (Fa 6) s. 274, Sveorum Runæ (Fa 5) s. 264.

Denna sten är numera försvunnen, och vi känna dess inskrift endast genom den läsning, som meddelas av Bure. I den övriga antikvarisk-topografiska litteraturen om Småland har jag förgäves letat efter några upplysningar om densamma. Den teckning, som sannolikt legat till grund för läsningen i Fa 6, är försvunnen, men inskriften återgives med runor, tydligen ganska troget beträffande enskildheter. Ofullständiga runor återgivas utan rekonstruktion o. s. v. I Fa 5, där också en läsning finnes, är texten ganska starkt retuscherad. Av de runor, som enl. Fa 6 äro fragmentariska, ha några blivit utelämnade, andra fullständigade o. s. v.¹ Fa 6 är huvudkällan.

Stenen skall ha stått »Sunnan Liungby kyrkja». Att det är Ljungby i Sunnerbo, som avses, ej socknen med samma namn i Södra Möre, kan anses säkert, då inskriften i Fa 6 har sin plats bland andra Finnvedsinskrifter mellan Toftaholmsstenen och Forshedastenen. De skånska och halländska socknarna med namnet Ljungby kunna ej komma i fråga. Jag har sökt stenen söder om den plats, där Ljungby gamla kyrka stod och där kyrkogården ännu är belägen, men utan att kunna finna den.

Inskriften synes ha varit otydlig, då den avtecknades, och i Bures läsning äro otydliga runor markerade genom svagt antydda vertikala stavar parallella med runornas huvudstavar. Enligt Fa 6 (fig. 12) lyder inskriften:

— k — — — — — sati . stin : eftir ka — — — ' risint —
1 5 10 15 20 25 30

Predikatet 9—12 **sati** står i sg., och dess subjekt är det närmast föregående ordet, vars andra runa är **k**, nr 2 ovan. Strecket efter 18 **f** är sannolikt ett **t**, vars bistavar ej varit synliga, när inskriften lästes. Runan efter 23 **a** liknar ett **u** eller **r**. Antaga vi den sistnämnda läsningen, kan hela ordet ha varit **karla**, ack. av *Karli*. Om den skadade runan är **u**, kan den tillsammans med de övriga runorna ha bildat ordet **kauta** rsv. *Gauta*, men då den gamla diftongen återges med enkelt vokaltecken i 13—16 **stin**, är denna läsart mindre tilltalande. Stavningen **stin** överensstämmer med de övriga inskrifterna från Sunnerbo, i vilka diftongerna nästan alltid äro kontraherade. Det sista lilla strecket i den översta raden är antagligen ett skiljetecken. Runan nr 27 **r** kan antagas vara den sista i det efter personnamnet följande släktskapsbetecknande ordet, efter vilket följt ett :, felaktigt återgivet som en runa, 28 **i**, varefter läses ordet **sin** 29—31.

¹ Det samma gäller om de teckningar av Sm. 31 Toftaholm, som finnas i de båda ovannämnda handskrifterna.

Den sista runan 32 t och det efterföljande vertikalstrecket utgöra möjligen början av tr[ik]dreng, ack.

Transskription:

— k — — — — — setti stein eptir Ka(rla) . . . r sin d. . . .

Översättning:

— k — — — — — satte stenen efter Karle, sin . . . r, d. . . .

35. Replösa. Ljungby sn. Sunnerbo hd.

Pl. XXIV, XXV: 1; Fig. 13.

Litteratur: Rogberg: Hist. Beskrifning om Småland s. 424; Hilfeling: Resa genom Småland mars 1792 (Fm 57: 1) med teckningar; Sjöborg: Samlingar Tom III ss. 119, 188 f., teckningar fig. 170, 194; Liljegren: teckning i LfB; L. 1265; Stephens i Aarbøger f. nord. Oldk. 1875 s. 365 ff. med teckning, sign. Magnus P.; Bugge i V. H. A. A:s. Månadsblad 1877 s. 533 f. och i Runverser s. 239 ff; Vistrand i N. Sm. Ark.; Ihrfors: Smol. sacra III s. 307 med teckning; Friberg i N. Sm. Ark.; v. Friesen i N. Sm. Ark.; Kinander i Småländska Hembygdsböcker II s. 46; O. Lidén: Bidrag till Ljungby köpings historia s. 9 med foto.

Denna runsten, som både genom sin inskrift och den närbelägna stensättningen är en av de märkligare i Småland, har, som synes, redan tilldragit sig stor uppmärksamhet. De teckningar, som finnas i Sjöborgs Samlingar, skola enl. Ennes (Fm 61) vara utförda av Liljegren, vilket emellertid ej är fallet. De visa däremot starkt beroende av Hilfelings teckningar men avvika på ett par punkter från dessa. Liljegrens teckning, som är mycket förtjänstfull, är införd i LfB. Vistrands teckning är utförd på platsen men med stöd av Stephens läsning, till vilken Vistrand hänvisar.

Stenen kallas i litteraturen vanligen Sickingestenen. Den har emellertid sin plats i Replösa by på ett gårde, som hör till gården Björket och gränsar in till Sickinge. I Rogbergs Hist. Beskrifning om Småland, tryckt 1770, uppgives s. 424 visserligen, att stenen står »Uti Sikänge gjärde», men redan Hilfeling 1792 omnämner den såsom »Sickingestenen eller rättare Replösastenen som liggande i dess giärde nära Sickinge». Lokaluppgiften hos Rogberg kan bero på ett misstag, som är lättförklarligt genom stensens närbelägenhet till Sickinge. På en karta i Lantmäteristyrelsens arkiv, ritad 1823 av O. Lagergrén, kallas platsen »Reesestens Åker», ett gårde väster om den landsväg, som här går fram, mellan denna och Lagan. Avståndet till landsvägen är 10 m., till ån ungefär 300 m. Inskriften är vänd mot öster.

Söder om runstenen stå fyra stenar utan inskrift, vilkas placering inbördes och i förhållande till runstenen framgår av pl. XXIV och planritningen fig. 13. Avståndet mellan runstenen, nr 1 å planritningen, och den närmaste bautastenen, nr 2, är 16 m. Stenarnas höjd är: runstenen 178 cm., stenen nr 2 155 cm., nr 3 99 cm., stenarna 4 och 5 båda 97 cm.

Den östligaste av bautastenarna, nr 5 å fig. 13, har blivit inbyggd i den stengärdesgård,

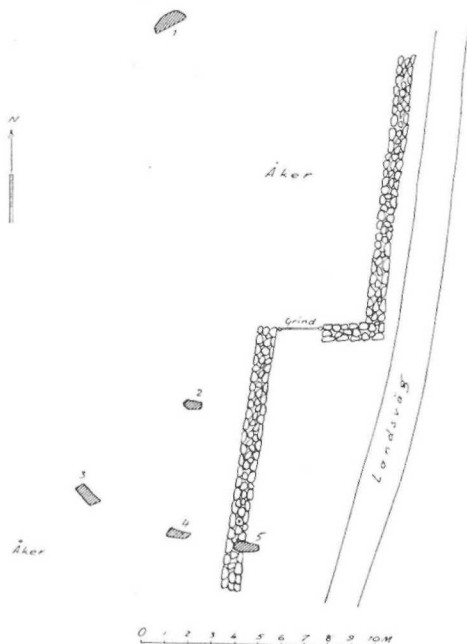

Fig. 13. Sm. 35. Replösa. Stensättningen och runstenen. Planskiss.